

In memoriam

**СВІТЛОЇ ПАМ'ЯТІ
ВАЛЕРІЯ ІВАНОВИЧА
ВОРОБЧЕНКА
(07.08.1943—12.10.2019)**

Надія ПАСТУХ

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-7703-5541>

кандидатка філологічних наук,

старша наукова співробітниця,

Інститут народознавства НАН України,

відділ фольклористики,

проспект Свободи, 15, 79000, м. Львів, Україна,

e-mail: npastukh@gmail.com

Сумна звістка долетіла від українських колег із Молдови: відійшов у вічність засновник кафедри української мови та літератури Бельцівського державного університету ім. Алеку Руссо, відомий громадський діяч у м. Бельці, український патріот, добрий наш друг із часів наукової експедиції Інституту народознавства НАН України до Молдови (2005—2007 рр.) **Валерій Іванович Воробченко**. У колах української спільноти Молдови з його ім'ям пов'язані передусім складні процеси становлення українського шкільництва. Валерій Іванович заклавав його фундамент, виборовши утворення української кафедри університету, з лав якої виховав сильну школу вчителів української мови та літератури. Завдяки учням Валерія Воробченка в українських селах Республіки існує українське культурне життя, звучить рідна мова не лише серед старшого покоління, а й серед молоді.

Майже все життя Валерія Івановича Воробченка, уродженця м. Вознесенська Миколаївської області, минуло в Бельцях. Тут він отримав диплом філолога, сюди повернувся після захисту кандидатської дисертації в Києві (1974). Викладав у Педагогічному інституті, згодом у Державного університету, керував кафедрою російської та зарубіжної літератури, писав наукові книжки. У часи, коли Республіка Молдова стала незалежною державою і з'явилась така-сяка можливість докластися до справи розвитку української культури, Валерій Іванович почав обстоювати право українців навчатися рідною мовою. Зрештою, після подолання нерозуміння та навіть і відвертого опору, 1 вересня 1992 року його ініціативу було втілено в життя: Бельцівський державний університет імені Алеку Руссо відкрив перше і єдине в Молдові українсько-румунське відділення, у межах якого утворено кафедру української мови та літератури. Конференціар Валерій Іванович Воробченко незмінно керував кафедрою до самого виходу на пенсію і ще кілька років потому (до 2010 р.).

Як керівник Бельцівської філії Товариства української культури Молдови В.І. Воробченко багато зробив для встановлення пам'ятника Т.Г. Шевченкові в Бельцях, довкола якого сьогодні гуртується українська спільнота міста та відбуваються основні урочисті заходи.

Валерій Воробченко з неменшим ентузіазмом взявся допомогти в організації експедиційної праці науковців Інституту народознавства НАН України на теренах Молдови (2005—2007 рр.). Завдяки

його старанням та авторитету експедиція мала серйозну підтримку як у Бельцівському університеті, так і в різних районах Молдови впродовж усіх трьох організованих поїздок. Валерій Іванович був співорганізатором цих експедицій, доклався до ви-

роблення їхніх маршрутів, допоміг обрати та влаштувати пункти базування експедиції, сприяв налагодженню контактів із місцевою владою та громадськістю, ініціював проведення спільних виїздів у села колег із Інституту народознавства та Бельцівського університету.

Ім'я Валерія Воробченка включено до списку 200 найвидатніших представників української діаспори світу. Його внесок у відродження української культури в Молдові Україна поцінувала званням Кавалера ордена III ступеня «За заслуги», Лауреата Міжнародної премії ім. Д. Нитченка, Почесним знаком Міністерства освіти України «Петро Могила», ювілейною медаллю «200 років від дня народження Т. Шевченка» та багатьма іншими нагородами й відзнаками.

Проте медалі та нагороди насправді не компенсують відсутності належного осмислення наукового доробку та громадянської позиції Валерія Воробченка... Так само, як і не пояснюють неуваги до його знань та досвіду в останні роки в стінах рідного університету.

Ми залишаємося у вічному боргу перед Світлою пам'яттю цієї Людини.